

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

Міжнародна науково-практична конференція магістрантів

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ

20 листопада 2020 року

Біла Церква
2020

УДК: 502.131.1:332.142.6

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Ищенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник відділу навчально-методичної та виховної роботи.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук, декан екологічного факультету.

Слободенюк О.І., канд. біол. наук, координатор НТТМ екологічного факультету.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали науково-практичної конференції магістрантів, 20 листопада 2020 р. Білоцерківський НАУ, 2020. 42 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

5. Телима С.В., Олійник Є.О. Аналіз методів розрахунку внутрішньодренної гідравліки при роботі промислових водозаборів і дренажів. Містобудування та територіальне планування. 2015 Вип. 58. С. 506–512.

6. Терновська О.І., Бугас М.В., Заблоцький С.М., Єріна І.М. До питання водо забезпечення та водопостачання деяких регіонів України і показники якості води. Комунальное хозяйство городов. 2010. № 93. С. 34–38.

УДК: 639

КОТКОВ О.М., ОМЕЛЯН О.М., МІРОШНИЧЕНКО О.В., магістранти

Науковий керівник – **ГРИНЕВИЧ Н.Є.,** д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ihziozoolog@ukr.net

МОНІТОРИНГ ВИДОВОГО СКЛАДУ ЗООПЛАНКТОНУ ПРИРОДНИХ ВОДОЙМ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Досліджувані водойми, руслові стави, розташовані каскадом із семи водойм в долині струмка без назви, притоки р. Гептурка біля с. Лебедин Черкаської області. Територія представлена слабо-хвилястим підвищенням, з накладеними заплавами малих річок. Прилегла територія має помірно-горбистий рельєф, заболочена у верхів'ї і помірно заліснена. При вивченні зообентосу застосовували циліндричний дночерпач Ланга площею захвату – 0,01 м², промивку проби здійснювали всачку з млинарського газу № 21-23, проби фіксували 4% розчином формаліну. Обробку проб здійснювали під мікроскопом за загальноприйнятими методиками.

Ключові слова: екологізація, технологічний процес, очищення, санітарно-гігієнічні показники, збереження іхтіофауни.

Досліджувані водойми, руслові стави, розташовані каскадом із семи водойм в долині струмка без назви, притоки р. Гептурка біля с. Лебедин Черкаської області.

Територія представлена слабо-хвилястим підвищенням, з накладеними заплавами малих річок. Прилегла територія має помірно-горбистий рельєф, заболочена у верхів'ї і помірно заліснена.

До складу гідротехнічних споруд входять ґрунтова гребля загальною довжиною 22503 м, шириною по гребеню 3 м, висотою 1,6 м та водоскидні споруди. Земляна гребля знаходиться у задовільному стані. Верхній укіс закріплено каменем, низовий – багаторічною травяною рослинністю. Скид та забір води у водойми здійснюється за допомогою 9 споруд типу «монах», з них одна водоспускна, шість перепускних і дві водоскидні. Всі гідротехнічні споруди знаходяться у відповідному гідротехнічному стані. Заповнення ставу проводиться за рахунок струмка без назви, підземних вод і атмосферних опадів.

Методи досліджень – поставлені в роботі завдання вирішувались відповідно до загальноприйнятих та уніфікованих іхтіологічних, гідрологічних та гідрохімічних, гідробіологічних методик, рибогосподарські розрахунки проводили у відповідності до загальноприйнятих нормативів. Збір іхтіологічного матеріалу був проведений шляхом здійснення контрольного вилову водних живих ресурсів промисловим знаряддям лову, а саме була проведена інструментальна зйомка неводом з кроком вічка в кулі d=25 мм, в крилах d=28 мм в кількості 1 шт. Для дослідження молоді риб застосовувалась малькова волокуша. Камеральна та статистична обробка матеріалу, а також визначення чисельності молоді та промислової іхтіофауни виконувались у відповідності до загальноприйнятої методики [1, 2, 3]. Проби води для визначення фітопланктону відбирали якісною планктонною сіткою Апштейна, конічної форми з млинарного сита №70, проби фіксували 40% розчином формаліну та здійснювали обробку в лабораторії камерально-відстійним методом за загально-прийнятими методиками. [1,4].

Проби зоопланктону відбирали планктонною сіткою Апштейна конічної форми з млинарського сита № 70, проби фіксували 4% розчином формаліну (1 частина формаліну на 9 частин води) та здійснювали обробку в лабораторії під бінокулярним мікроскопом МБС – 1 за загальноприйнятими методиками [5].

Для відбору проб макролітів була застосована якір-кішка, а для кількісного збору рослинності було використано квадратну рамку площею 0,25 м², вона застосовувалась для підрахунку кількості стебел, визначення проективного покриття і відбору укосів у фітоценозах всіх груп рослин на глибині до 2 м. Обробка проб здійснювалась у відповідності до загальноприйнятих методик [2,3].

Гідробіологічні дослідження здійснювались на базі науково-експозиційної лабораторії кафедри іхтіології та зоології Білоцерківського НАУ. Гідрохімічний стан показників водного середовища та збір проб, їх фіксацію, обробку проводили за загальною методикою [6].

Рибогосподарські розрахунки здійснювались на основі проведених гідробіологічних та іхтіологічних досліджень у відповідності до встановленої нормативно-технічної документації по товарному рибництву [2, 5].

Гідрохімічний та гідробіологічний режим рибогосподарського водного об'єкта.

Встановлено, що вода у ставку є гідрокарбонатною, з переважаючою кількістю катіонів кальцію, а за якістю наявних хімічних показників відповідає нормам для ведення рибництва.

Із викладеного можна зробити висновок, що відносно високі показники чисельності і біомаси спостерігалися у червні місяці, потім відбувалося поступове їх зменшення у липні, а в період серпень-вересень бентосні організми практично налічували поодинокі екземпляри через сильне поїдання їх цьогорічками коропа.

Середньосезонні показники чисельності і біомаси бентосу спостерігались більшими на дослідній ділянці №2 і складали за чисельністю 987-1013 екз./м², за біомасою 4,1-5,2 г/м², на дослідній ділянці №1 ці показники відповідно складали 563-604 екз./м² та 2,1-2,7 г/м².

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гриб Й.В., Гринжевський М.В., Климяк О.М. Формування гідроекологічного режиму малих рибоводних водойм в умовах присадибних ділянок. Рибогосподарська наука України. 2010. № 3. С. 4–10.
2. Євтушенко М. Відновна іхтіоекологія як науковий напрям розвитку рибництва внутрішніх водойм України. Рибогосподарська наука України. 2010. № 3. С. 88–91.
3. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І., Дудник С.В. До питання щодо створення системи біомоніторингу водойм рибогосподарського призначення. Рибогосподарська наука України. 2011. № 1. С. 39–49.
4. Коржов Є.І. Антропогенний вплив на екосистему пониззя Дніпра та можливі шляхи його послаблення. Наукові праці УкрНДГМІ. 2015. Вип. 267. С. 102–108.
5. Коржов Є.І., Гільман В.Л. Еколого-гідрологічна характеристика Кардашинського лиману. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2015. № 2. С. 100–108.
6. Мушит С.О., Панько В.В. Гідрохімічний та гідробіологічний склад, біомаса та чисельність основних груп гідробіонтів. Збірник наукових праць ВНАУ. 2010. № 4 (44). С. 133–138.

УДК: УДК 502.51:574.5 (282.247.322) (043)

КОБЗАР Н.А., магістрантка

Науковий керівник – **ДУБОВИЙ В.І.**, д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

smaginvasyal1@ukr.net

БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РІДКІСНИХ РОСЛИН ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Досліджено біолого-екологічні особливості поширення і розвитку у Черкаській області видів трав'янистих рослин, занесених до Червоної книги України. Охарактеризовано стан навколишнього природного середовища регіону та виявлено екологічні загрози розвитку рослинності, у т.ч. «червонокнижним» видам рослин. З'ясовано стан охорони та відтворення цих видів в області. Наведено еколого-біологічну характеристику трав'янистих видів, які належно охороняються від негативних антропогенних чинників, а також тих, що потребують покращення охорони на території області. Визначено шляхи зниження антропогенних загроз розвитку «червонокнижних» видів у регіоні дослідження.

Ключові слова: рослинний покрив, рідкісні трав'янисті рослини, біолого-екологічні особливості, антропогенні загрози, Червона книга України.

ЗМІСТ

Вихренко М.С., Житовоз В.В., Хом'як О.А. Перспективи вирощування пеляді (<i>Coregonus peled</i>) в аквакультури України.....	3
Гибало А.Ю., Колесник К.В., Хом'як О.А. Креветка шрімс-ведмежа (<i>Sclerocrangon salebrosa</i>) як перспективний об'єкт аквакультури України.....	4
Голуб І.П., Олешко О.А. Моніторингові дослідження фітопланктонних угруповань водних екосистем басейну р. Рось.....	6
Денисюк Р.А., Гейко Л.М. Перспективи аквакультури великоротого окуня (<i>Micropterus salmoides</i>) на базі ТОВ «Сквираплемрибгосп».....	7
Жарчинська В.С., Гриневич Н.Є. Діагностика герпесвірусного захворювання <i>Cyprinus carpio koi</i>	9
Жорова А.В., Олешко О.А. Розробка способу отримання зарибку коропа підвищеної ваги з використанням нанотехнологій.....	11
Заєць А.С., Олешко В.П. Добовий ритм харчування тріліток коропа.....	13
Загарія В.С., Грабовська Т.О. Різноманіття комах рядів <i>Coleoptera</i> та <i>Hemiptera</i> на пшениці озимій в умовах Сквирської дослідної органічної станції.....	15
Кириченко О.І., Харчишин В.М. Вплив на довкілля видобувної промисловості Кіровоградської області.....	16
Корженко С.В., Лавренюк М.І., Ткач О.М., Гриневич Н.Є. Впровадження екологічно безпечних технологічних процесів у ТОВ «Білоцерківвода».....	17
Котков О.М., Омелян О.М., Мірошніченко О.В., Гриневич Н.Є. Моніторинг видового складу зоопланктону природних водойм Черкаської області.....	19
Кобзар Н.А., Дубовий В.І. Біолого-екологічні особливості розвитку рідкісних рослин Черкаської області.....	20
Лановська Д.Д., Бондарець А.В., Шулько О.П. Екологічні ризики використання синтетичних миючих засобів та їх заміна на екологічно чисту продукцію.....	22
Леошко І.А., Веред П.І. Екологічні наслідки опріснення лиману «Сасик» Татарбунарського району Одеської області.....	24
Мусієць А.С., Харчишин В.М., Екологічний стан р. Рось на території Київської області.....	26
Максименко А.Н., Федченко Д.С., Куновський Ю.В. Вплив складу кормів на прояви агресії і канібалізму прісноводної креветки.....	28
Поліщук Н.В., Олешко О.А. Сучасний стан зообентосних організмів р. Рось та їх значення у харчуванні різних видів риби.....	29
Смагін В.Ю., Лавров В.В. Антропогенне порушення лісів ОУЛМГ «Київліс».....	30
Смагіна О.А., Дубовий В.І. Структура флори річки Прип'ять та її еколого-господарське значення.....	32
Третяк Д.В., Стахів Т.А., Присяжнюк Н.М. Сучасний стан та деякі аспекти регулювання промислового лову на Кременчуцькому водосховищі.....	34
Устименко О.М., Коваленко Н.В., Радчук С.М., Гриневич Н.Є. Розвиток природної кормової бази на Дністровському водосховищі.....	36
Яблонський Я.О., Олешко В.П. Товарне осетрівництво як перспективний напрям у рибництві.....	38
Гордовий Є.Л., Дженжеруха О.С., Присяжнюк Н.М. Видовий склад молоді риби кременчуцького водосховища.....	39